

Literatura

- Bagniewski Z., Lasak I., Tomczak E.
1992 Osada kultury pucharów lejkowatych w Wojnowicach, woj. opolskie, *Studia Archeologiczne XXI*, Wrocław.
- Balcer B.
1983 Wytwórczość narzędzi krzemianych w neolicie ziem Polski, Wrocław–Warszawa–Kraków–Gdańsk–Łódź.
- 2002 Materiały krzemienne z osady kultury pucharów lejkowatych w Zawarży, [w:] A. Kulczycka-Leciejewiczowa, Zawarża. Osiedle neolityczne w południowopolskiej strefie lessowej, Wrocław, 117 – 128.
- Benner S.A., Devine K.G., Matveeva L.N., Powell D.H.
2000 The missing organic molecules on Mars, „Proceedings of the National Academy of Sciences of the United States of America” 97(6), 2425 – 2430.
- Bronicki A., Kadrow S., Zakościelna A.
2003 Radiocarbon Dating of the Neolithic Settlement in Zimne, Volhynia, in Light of the Chronology of the Lublin-Volhynia Culture and the South-Eastern group of the Funnel Beaker Culture, [w:] A. Koško (ed.) The Foundations of Radiocarbon Chronology of Cultures between the Vistula and Dnieper, *Baltic-Pontic Studies* 12, 22 – 66.
- Bronk Ramsey C.
2005 OxCal v. 3.10, Oxford (www.rlaha.ox.ac.uk).
- Brzezna M.
2004 Osadnictwo neolityczne w Opatowicach stan. 46 woj. kujawsko-pomorskie, Poznań (maszynopis pracy magisterskiej w archiwum IP UAM).
- Bucak W., Zakleka P., Ochrimienko G.
2002 Novi pamjatki kulturi lijèastogo posudu na Volinskomu Pobuzzi ta Polissi, „Zapiski Naukovogo Tovaristva imeni Ševčenka” CCXIV, 453 – 467.
- Bukowska-Gedigowa J.
1975 Kultura pucharów lejkowatych w dorzeczu górnej Odry, „Przegląd Archeologiczny” 23, 83 – 186.
- Burchard B.
1998 Badania grobowców typu megalitycznego w Zagaju Stradowskim, w południowej Polsce, „Sprawozdania Archeologiczne” 50, 149 – 156.
- Burchard B., Lityńska-Zajac M.,
2002 Plant remains from a Funnel Beaker Culture site at Niedźwiedz, Słomniki commune, Małopolska province, „Acta Palaeobotanica” 42 (2), 171 – 176.
- Chachlikowski P.
1994 Osiedla kultury pucharów lejkowatych w Podgaju, woj. wrocławskie, stanowisko 6A, Poznań.
1997 Kamieniarstwo późnoneolitycznych społeczeństw Kujaw, Poznań.
2006 Wytwory kamienne, [w:] A. Koško, M. Szmyt, Opatowice. Wzgórze Prokopiaka. Tom I. Studia i materiały do badań nad późnym neolitem Wysoczyzny Kujawskiej, Poznań, 237 – 241.
2007 Użytkowanie i przetwórstwo surowców kamiennych, [w:] A. Koško, M. Szmyt, Opatowice. Wzgórze Prokopiaka. Tom II. Studia i materiały do badań nad późnym neolitem Wysoczyzny Kujawskiej, Poznań, 207 – 221.
- Chmielewski W.
1952 Zagadnienie grobowców kujawskich w świetle ostatnich badań, Biblioteka Muzeum Archeologicznego w Łodzi 2, Łódź.
- Czebreszuk J.
1996 Społeczności Kujaw w początkach epoki brązu, Poznań.
2006 Ceramika z interstadium epok neolitu i brązu oraz z okresów późniejszych, [w:] A. Koško, M. Szmyt, Opatowice. Wzgórze Prokopiaka. Tom I. Studia i materiały do badań nad późnym neolitem Wysoczyzny Kujawskiej, Poznań, 213 – 222.
2007 Ceramika z interstadium epok neolitu i brązu oraz z okresów późniejszych, [w:] A. Koško, M. Szmyt, Opatowice. Wzgórze Prokopiaka. Tom II. Studia i materiały do badań nad późnym neolitem Wysoczyzny Kujawskiej, Poznań, 153 – 172.
- Czebreszuk J., Koško A.
2000 Osadnictwo społeczności kultury pucharów lejkowatych/kultury ceramiki sznurowej (faza klasyczna), [w:] A. Koško (red.) Archeologiczne badania ratownicze wzdłuż trasy gazociągu tranzytowego. Tom III. Kujawy. Część 4. Osadnictwo kultur późnoneolitycznych oraz interstadium epok neolitu i brązu: 3900 – 1400/1300 przed Chr., Poznań, 331 – 344.
- Czebreszuk J., Koško A., Makarowicz P., Szmyt M.
2000 Podsumowanie, [w:] A. Koško (red.) Archeologiczne badania ratownicze wzdłuż trasy gazociągu tranzytowego. Tom III. Kujawy. Część 4. Osadnictwo kultur późnoneolitycznych oraz interstadium epok neolitu i brązu: 3900 – 1400/1300 przed Chr., Poznań, 569 – 571.
- Czebreszuk J., Koško A., Szmyt M.
2006 Zasadny analizy źródeł ceramicznych z okresu późnego neolitu oraz interstadium epok neolitu i brązu, [w:] A. Koško, M. Szmyt, Opatowice — Wzgórze Prokopiaka, tom I, Studia i materiały do badań nad późnym neolitem Wysoczyzny Kujawskiej, Poznań, 39 – 64.
2007 Specyfika stratyfikacyjna stanowiska oraz charakterystyka jednostek stratygraficzno-kulturowych, [w:] A. Koško, M. Szmyt, Opatowice — Wzgórze Prokopiaka. Tom I. Studia i materiały do badań nad późnym neolitem Wysoczyzny Kujawskiej, Poznań, 31 – 52.
- Czebreszuk J., Szmyt M.
1992 Osadnictwo neolityczne i wczesnobrązowe w Dębach woj. wrocławskie, stanowisko 29, Poznań-Inowrocław.
1998 Der Epochenbruch vom Neolithikum zur Bronzezeit im polnischen Tiefland am Beispiel Kujawiens, „Præhistorische Zeitschrift” 73 (2), 167 – 232.
1999 Przyczynek do poznania kultury niemeńskiej na Kujawach, „Gistaryčna-Archealagičny Zbornik” 14, 28 – 35.
2001 The 3rd Millennium BC in Kujawy in the Light of ¹⁴C Dates, [w:] J. Czebreszuk, J. Müller (Hrsg.) Die absolute Chronologie in Mitteleuropa 3000 – 2000 v.Chr./

- The Absolute Chronology of Central Europe 3000 – 2000 BC, *Studien zur Archäologie in Ostmitteleuropa / Studia nad Pradziejami Europy Środkowej* 1, Poznań–Bamberg–Rahden/Westf., 177 – 208.
- 2007 Bell Beakers and their Role in a Settlement Evolution during the Neolithic-Bronze Interstage on the Polish Lowland, w druku.
- Czerniak L.
1994 Wczesny i środkowy okres neolitu na Kujawach 5400 – 3650 p.n.e., Poznań.
- Czerniak L., Koško A.
1980 Zagadnienie efektywności poznawczej analizy chronologicznej ceramiki na podstawie cech technologicznych. Z problematyki badań nad „datowaniem technologicznym” ceramiki kultur neolitycznych w strefie Kujaw, „*Archeologia Polski*” XXV (2), 247 – 280.
- 1993 Z badań nad genezą rozwoju i systematyką kultury pucharów lejkowatych na Kujawach, Poznań.
- Daszkiewicz M., Prinke D.
1999 Archäokeramologische Untersuchungen zur Trichterbecherkultur in Kujavien (Zentralpolen), „*Etnographisch-Archäologische Zeitschrift*” 40 (3), 299 – 336.
- Dirks U.
2000 Die Bernburger Kultur in Niedersachsen, *Beiträge zur Archäologie in Niedersachsen* B. 1, Rahden/Westf.
- Domańska L.
1995 Geneza krzemieniarstwa kultury pucharów lejkowatych na Kujawach, Łódź.
- 2006 Materiały krzemienne, [w:] A. Koško, M. Szmyt, Opatowice — Wzgórze Prokopiaka. Tom I. *Studia i materiały do badań nad późnym neolitem Wysoczyzny Kujawskiej*, Poznań, 223 – 235.
- 2007 Wytwórczość z krzemienia, [w:] A. Koško, M. Szmyt, Opatowice — Wzgórze Prokopiaka. Tom II. *Studia i materiały do badań nad późnym neolitem Wysoczyzny Kujawskiej*, Poznań, 181 – 199.
- Farkas Z.
1984 Koleso a zaprah v praveku Slovenska, Bratislava.
- Gabałówna L.
1968 Sprawozdanie z prac wykopaliskowych w Sarnowie, pow. Włocławek, przeprowadzonych w 1967 r. na stanowisku 1 i 1A, „*Prace i Materiały Muzeum Archeologicznego i Etnograficznego w Łodzi. Seria Archeologiczna*” 15, 135 – 147.
- 1970 Wyniki analizy C-14 węgla drzewnych z cementarzyska kultury pucharów lejkowatych na stanowisku 1 w Sarnowie z grobowca 8 i niektóre problemy z nim związane (informacja wstępna), „*Prace i Materiały Muzeum Archeologicznego i Etnograficznego w Łodzi. Seria Archeologiczna*” 17, 77 – 91.
- von Gonzenbach V.
1959 Die Cortaillodkultur in der Schweiz, Basel.
- Gumiński W.
1989 Gródek Nadbużny. Osada kultury pucharów lejkowatych, Wrocław–Warszawa–Kraków–Gdańsk–Łódź.
- Informator
1986 „*Informator Archeologiczny. Badania 1985*”, Warszawa.
1987 „*Informator Archeologiczny. Badania 1986*”, Warszawa.
1988 „*Informator Archeologiczny. Badania 1987*”, Warszawa.
- Jądzewski K.
1936 Kultura pucharów lejkowatych w Polsce zachodniej i środkowej, Poznań.
- Józwiak B.
1997 Gospodarka zwierzęca późnoneolitycznych społeczności rejonu Pagórów Radziejowskich (Wzgórze Prokopiaka), Poznań (maszynopis pracy magisterskiej w archiwum IP UAM).
- 2003 Społeczności subneolitu wschodnioeuropejskiego na Niżu Polskim w międzyrzeczu Odry i Wisły, Poznań.
- Józwiak B., Langer J.J., Pietrzak S.
2001 Przyczynek do studiów nad wytwarzaniem i stosowaniem smół drzewnych wśród społeczności kultury niemieńskiej, „*Sprawozdania Archeologiczne*” 53, 403 – 415.
- Kabaciński J., Sobkowiak-Tabaka I.
2004 Komorniki. Chata ludności kultury pucharów lejkowatych, Poznań.
- Kirsch E.
1993 Funde des Mittelneolithikums im Land Brandenburg, *Forschungen zur Archäologie im Land Brandenburg*, B. 1, Potsdam.
- Klichowska M.
1970 Neolityczne szczątki roślinne z Radziejowa Kujawskiego, „*Prace i Materiały Muzeum Archeologicznego i Etnograficznego w Łodzi, Seria Archeologiczna*” 17, 165 – 174.
- 1975 Najstarsze zboża z wykopalisk polskich, „*Archeologia Polski*” 20, 1, 83 – 143.
- 1979 Pszenica z neolitycznego stanowiska w Opatowicach, woj. wrocławskie, „*Prace i Materiały Muzeum Archeologicznego i Etnograficznego w Łodzi, Seria Archeologiczna*” 26, 59 – 65.
- Koszalka J.
2005 Wyniki analizy makroszczątków roślinnych oraz odcisków na ceramice i polepie z neolitycznego kompleksu osadniczego w Opatowicach, Poznań (maszynopis w archiwum ZPP IP UAM).
- 2006 Odciski roślin na ceramice kultury pucharów lejkowatych oraz kultury amfor kulistych, [w:] A. Koško, M. Szmyt, Opatowice — Wzgórze Prokopiaka. Tom I. *Studia i materiały do badań nad późnym neolitem Wysoczyzny Kujawskiej*, Poznań, 263 – 264.
- 2007 Odciski roślin na ceramice i polepie kultury pucharów lejkowatych, [w:] A. Koško, M. Szmyt, Opatowice — Wzgórze Prokopiaka. Tom II. *Studia i materiały do badań nad późnym neolitem Wysoczyzny Kujawskiej*, Poznań, 247 – 248.
- Koško A.
1979 Rozwój kulturowy społeczeństw Kujaw w okresie schyłkowego neolitu i wczesnej epoki brązu. Poznań.
- 1981a Udział południowo-wschodnioeuropejskich wzorców kulturowych w rozwoju niżowych społeczeństw kultury pucharów lejkowatych, Poznań.
- 1981b Z badań nad grupą radziejowską kultury pucharów lejkowatych, [w:] T. Wiślański (red.) *Kultura pucharów lejkowatych w Polsce*, Poznań, 191 – 205.
- 1982 Z badań nad problematyką równoleżnikowych kontaktów kulturowych społeczeństw dorzecza Odry i Wisły w młodszej epoce kamienia (Zagadnienie wpływów tzw. kultury michelsberskiej), „*Wiadomości Archeologiczne*” XLVII (2), 161 – 167.
- 1984 Łojewo, gm. Inowrocław, woj. Bydgoszcz, stan. 4, osada z fazy późnolubońskiej (V) kultury pucharów lejkowatych, „*Sprawozdania Archeologiczne*” 35, 23 – 50.
- 1987 Papros woj. Bydgoszcz gm. Dąbrowa Biskupia, stan. 6A, 6B, 6G. Obozowiska z fazy lubońskiej (IV) kultury pucharów lejkowatych, „*Folia Praehistorica Posnaniensia*” II, 35 – 67.
- 1988a Osady kultury pucharów lejkowatych w Inowrocławiu–Mątwach woj. Bydgoszcz, stanowisko 1, Inowrocław.
- 1988b Rozwój kulturowy społeczeństw Kujaw w okresie późnego neolitu oraz interstadium epok neolitu i brązu w aspekcie recepcji egzogennych wzorców kulturowych, [w:] A. Cofta-Broniewska (red.) *Kontakty pradziejowych społeczeństw Kujaw z innymi ludami Europy*, Inowrocław, 145 – 183.
- 1989 Formy eksploatacji powierzchni stanowiska w epokach neolitu i brązu, [w:] A. Cofta-Broniewska (red.) *Miejsce pradziejowych i średniowiecznych praktyk kulturowych w Kruszy Zamkowej, Bydgoszcz–Poznań*, 15 – 64.

- 2000 Osadnictwo społeczności kultury pucharów lejkowatych (grupy: wschodnia i radziejowska), [w:] A. Koško (red.) Archeologiczne badania ratownicze wzdłuż trasy gazociągu tranzytowego. Tom III. Kujawy. Część 4. Osadnictwo kultur późnoneolitycznych oraz interstadium epok neolitu i brązu: 3900 – 1400/1300 przed Chr., Poznań, 19 – 133.
- 2006 Ceramika kultury pucharów lejkowatych, [w:] A. Koško, M. Szmyt, Opatowice — Wzgórze Prokopiaka. Tom I. Studia i materiały do badań nad późnym neolitem Wysoczyzny Kujawskiej, Poznań, 139 – 194.
- Koško A., Langer J.J.
1986 Z badań nad wytwarzaniem i użytkowaniem dziegiu w neolicie, „Kwartalnik Historii Kultury Materialnej” 34 (4), 587 – 600.
- Koško A., Langer J.J., Pietrzak S., Szmyt M.
2006 Organic Pigments in Pottery Decoration of Early Agrarian Cultures in the Vistula Drainage: 4th-3rd Millennium BC, [in:] Gibson A. (ed.) Prehistoric Pottery: Some Recent Research, BAR International Series 1509, Bradford, 51 – 61.
- Koško A., Langer J., Szmyt M.
2000 Painted pottery as a symptom of Tripolye „influence” in the pottery of neolithic Vistula cultures, [in:] A. Koško (ed.) The Western Border Area of the Tripolye Culture, Baltic-Pontic Studies 9, 282 – 288.
- Koško A., Łuksza A.
2007 Ceramika naczyniowa kultury pucharów lejkowatych, [w:] A. Koško, M. Szmyt, Opatowice — Wzgórze Prokopiaka. Tom II. Studia i materiały do badań nad późnym neolitem Wysoczyzny Kujawskiej, Poznań, 69 – 133.
- Koško A., Makowiecki D., Szmyt M.
2007 Miejsce obrzędowe ludności kultury amfor kulistych, [w:] A. Koško, M. Szmyt, Opatowice — Wzgórze Prokopiaka. Tom II. Studia i materiały do badań nad późnym neolitem Wysoczyzny Kujawskiej, Poznań, 265 – 272.
- Koško A., Pazdur M.F., Szmyt M.
1996 Z badań nad kujawską skalą chronologii radiowęglowej. Perspektywa kompleksu osadniczego w Opatowicach, woj. wrocławskie, „Zeszyty Naukowe Politechniki Śląskiej, Matematyka-Fizyka 79, Geochronologia” 14, 201 – 213.
- Koško A., Przybył A.
2004 Kultura pucharów lejkowatych, [w:] J. Bednarczyk, A. Koško (red.) Od długiego domu najstarszych rolników do dworu staropolskiego. Wyniki badań archeologicznych na trasach gazociągów Mogilno – Włocławek i Mogilno – Wydartowo, Poznań, 235 – 314.
- Koško A., Rączkowski W., Szmyt M.
2006 Badania archeologiczne na Wzgórzu Prokopiaka na tle etapów jego gospodarczego wykorzystywania w XX wieku, [w:] A. Koško, M. Szmyt, Opatowice — Wzgórze Prokopiaka. Tom I. Studia i materiały do badań nad późnym neolitem Wysoczyzny Kujawskiej, Poznań, 27 – 38.
- Koško A., Szmyt M.
1993 Neolityczny kompleks osadniczy na obszarze Wzgórza Prokopiaka w Opatowicach, gm. Radziejów Kujawski, woj. wrocławskie. Stan i perspektywy badań, „Ziemia Kujawska” IX, 159 – 182.
- 2006 Opatowice — Wzgórze Prokopiaka. Tom I. Studia i materiały do badań nad późnym neolitem Wysoczyzny Kujawskiej, Poznań.
- 2007 Opatowice — Wzgórze Prokopiaka. Tom II. Studia i materiały do badań nad późnym neolitem Wysoczyzny Kujawskiej, Poznań.
- Kovaljuch M., Skripkin V.
2007 Specyfika radiowęglowego datowania ceramiki pradziejowej, [w:] A. Koško, M. Szmyt, Opatowice — Wzgórze Prokopiaka. Tom II. Studia i materiały do badań nad późnym neolitem Wysoczyzny Kujawskiej, Poznań, 19 – 21.
- Kowalski A.P.
2003 Rola dziegiu i kory w zdobnictwie naczyń neolitycznych. Lingwistyczny przyczynek do prahistorii estetyki, „Folia Praehistorica Posnaniensia” X/XI, 7 – 20.
- Kowiańska-Piaszykowa M., Kobusiewicz M.
1966 Materiały z osady ludności kultury pucharów lejkowatych z Lasku, pow. Poznań, „Fontes Archaeologici Posnanienses” 17, 21 – 36.
- Kruk J.
1980 Gospodarka w Polsce południowo-wschodniej w V – III tysiącleciu p.n.e., Wrocław–Warszawa–Kraków–Gdańsk.
- Kruk J., Milisauskas S.
1981 Wyżynne osiedle neolityczne w Bronocicach, woj. kieleckie, „Archeologia Polski”, 22, 65 – 109.
- 1999 Rozkwit i upadek społeczeństw rolniczych neolitu, Kraków.
- Kukawka S.
1997 Na rubieży środkowoeuropejskiego świata wczesnorolniczego. Społeczności ziemi chełmińskiej w IV tysiącleciu p.n.e., Toruń.
- Kulczycka-Leciejewiczowa A.
2002a Kilka uwag o budownictwie ludności kultury pucharów lejkowatych, [w:] Budownictwo i budowniczość w przeszłości, Łódź, 39 – 48.
- 2002b Zawarża. Osiedle neolityczne w południowopolskiej strefie lessowej, Wrocław.
- Kwiatkowska A.
1989 Zawartość fosforu w próbkach glebowych pochodzących z badań wykopaliskowych w Opatowicach gm. Radziejów, Toruń (maszynopis w archiwum ZPP IP UAM).
- 1990 Zawartość fosforu w próbkach glebowych pochodzących z badań wykopaliskowych w Opatowicach gm. Radziejów, Toruń (maszynopis w archiwum ZPP IP UAM).
- Langer J., Koško A.
1992 Studies on the Organic Components in Neolithic Pottery Dyes, „Archaeologia Polona” 30, 61 – 68.
- 1999 Z badań nad zastosowaniem dziegiu w ornamentyce ceramiki neolitycznej, perspektywa Niżu Polski, „Folia Praehistorica Posnaniensia” IX, 63 – 77.
- Langer J.J., Pietrzak S.
2004a Pozostałości smół drzewnych na ceramice, [w:] J. Kabański, I. Sobkowiak-Tabaka, Komorniki. Chata ludności kultury pucharów lejkowatych, Poznań, 100 – 117.
- 2004b Dziegiarstwo późnoneolitycznych społeczności kultury pucharów lejkowatych w strefie Kujaw. Badania wzdłuż trasy gazociągu Mogilno – Włocławek, [w:] J. Bednarczyk, A. Koško (red.) Od długiego domu najstarszych rolników do dworu staropolskiego. Wyniki badań archeologicznych na trasach gazociągów Mogilno–Włocławek i Mogilno–Wydartowo, Poznań, 597 – 610.
- 2006 Wytwarzanie i zastosowanie substancji smolistych. Badania technoarcheologiczne pozostałości organicznych identyfikowanych z działalnością społeczności kultury pucharów lejkowatych, [w:] A. Koško, M. Szmyt, Opatowice — Wzgórze Prokopiaka. Tom I. Studia i materiały do badań nad późnym neolitem Wysoczyzny Kujawskiej, Poznań, 243 – 251.
- 2007 Barwniki organiczne na ceramice kultury pucharów lejkowatych [w:] A. Koško, M. Szmyt, Opatowice — Wzgórze Prokopiaka. Tom II. Studia i materiały do badań nad późnym neolitem Wysoczyzny Kujawskiej, Poznań, 233 – 236.
- Langer J.J., Pietrzak S., Adamska M., Kryvalcevič M.M., Lakiza V., Makarowicz P., Zajkowski E.
2005 Fizykochemiczne badania pozostałości organicznych z epoki brązu z terenu Białorusi, „Gistaryčna-Archeała-giény Zbornik” 20, 45 – 53.

- Langer J.J., Pietrzak S., Cichocka M.,
2004 Wytwarzanie i zastosowanie dziegiu w kulturze łużyckiej, [w:] J. Bednarczyk, L. Czerniak, A. Koško (red.) Archeologiczne badania ratownicze wzdłuż trasy gazociągu tranzytowego. Tom III. Kujawy. Część 5. Osadnictwo społeczeństw kultur cyklu łużyckiego, Poznań, 451 – 461.
- Langer J.J., Pietrzak S., Cubal H.
2006 Barwniki na ceramice kultury pucharów lejkowatych. Z badań nad nowymi rodzajami barwników organicznych w kręgu kultur neolitycznych Niżu Polskiego, [w:] A. Koško, M. Szmyt, Opatowice — Wzgórze Prokopiaka. Tom I. Studia i materiały do badań nad późnym neolitem Wysoczyzny Kujawskiej, Poznań, 252 – 257.
- Langer J.J., Rola J.
1997 Fragments of the Globular Amphora Culture Vessel Ornamented with Birch Tar from Żuławka Mała, Piła Voivodship, Site 1, [w:] W. Brzeziński, W. Piotrowski (eds) Proceedings of the First International Symposium on Wood Tar and Pitch, Warszawa, 35 – 39.
- Lewartowski K., Ulanowska A.
1999 Archeologia egejska. Grecja od paleolitu po wczesną epokę żelaza, Warszawa.
- Lityńska-Zajac M., Wasylkowa K.
2005 Przewodnik do badań archeobotanicznych, Poznań.
Lityńska M.
1990 Zboża i chwasty z neolitycznego stanowiska Iwanowice-Klin, woj. Kraków, „Sprawozdania Archeologiczne” XLII, 105 – 108.
- Lityńska-Zajac M.
1997 Wyniki badań odcisków roślinnych z neolitycznego stanowiska w Strachowie, woj. Wrocław, [w:] A. Kulczycka-Leciejewiczowa, Strachów — osiedla neolitycznych rolników na Śląsku, 267 – 277.
- 2002 Odciski roślinne na polapie z osady kultury pucharów lejkowatych w Zawarży, [w:] A. Kulczycka-Leciejewiczowa, Zawarża — osiedle neolityczne w południowopolskiej strefie lessowej, Wrocław, 129 – 133.
- 2005 Chwasty w uprawach roślinnych w pradziejach i wczesnym średniowieczu, Kraków.
- Makohonienko M., Koszałka J., Noryśkiewicz B., Stępnik T., Szmyt M.
2006 Szata roślinna Wzgórza Prokopiaka i jego okolic — możliwości i ograniczenia studium paleobotanicznego, [w:] A. Koško, M. Szmyt, Opatowice — Wzgórze Prokopiaka. Tom 1. Studia i materiały do badań nad późnym neolitem Wysoczyzny Kujawskiej, Poznań, 81 – 86.
- Makowiecka M.
2004 Zestawienie inwentaryzacyjne zwierzęcych szczątków kostnych ze stanowisk w Opatowicach — „Wzgórze Prokopiaka”, Rokietnica (maszynopis w archiwum ZPP IP UAM).
- 2006 Zwierzęce szczątki kostne, [w:] A. Koško, M. Szmyt, Opatowice — Wzgórze Prokopiaka. Tom I. Studia i materiały do badań nad późnym neolitem Wysoczyzny Kujawskiej, Poznań, 261.
- Makowiecki D., Makowiecka M.
2007 Zwierzęce szczątki kostne z obiektów osadowych i z warstwy kulturowej, [w:] A. Koško, M. Szmyt, Opatowice — Wzgórze Prokopiaka. Tom II. Studia i materiały do badań nad późnym neolitem Wysoczyzny Kujawskiej, Poznań, 241 – 246.
- Makowiecki D.
1987 Specyfikacja ilościowa zwierzęcych szczątków kostnych z Opatowic stan. 3, gm. Radziejów (Sezon 1984, 85, 86), Poznań (maszynopis w archiwum ZPP IP UAM).
- 1990 Ekspertyza archeozoologiczna zwierzęcych szczątków kostnych z wykopalisk w Opatowicach stan. 36, gm. Radziejów (sezon 1989 – 1990), Poznań (maszynopis w archiwum ZPP IP UAM).
- 1991a Ekspertyza archeozoologiczna zwierzęcych szczątków kostnych z wykopalisk w Opatowicach stan. 1 (sezon 1991), Poznań (maszynopis w archiwum ZPP IP UAM).
- 1991b Zestawienia inwentaryzacyjne zwierzęcych szczątków kostnych z Opatowic, stan. 3, Poznań (maszynopis w archiwum ZPP IP UAM).
- 1996 Zestawienia inwentaryzacyjne zwierzęcych szczątków kostnych z archeologicznych badań wykopaliskowych w Opatowicach, Rokietnica (maszynopis w archiwum ZPP IP UAM).
- Marciniak A.
2005 Placing Animals in the Neolithic. Social Zooarchaeology of Prehistoric Farming Communities, London.
- Markevič V.I.
1981 Pozdnetripolskije plemena Severnoj Moldavii, Kišinev.
Medunová-Benešová A.
1981 Jeřišovice — Starý Zámek. Schicht C2,C1,C. Katalog der Funde, Fontes Archaeologiae Moraviae 13, Brno.
1986 Křepice, Bez. Znojmo. Äneolithische Höhensiedlung „Hradisko”. Katalog der Funde, Brno.
Medunová-Benešová A., Vitula P.
1994 Siedlung der Jeřišovice-Kultur in Brno-Starý Liskovec, Brno.
- Müller J.
2001 Soziochronologische Studien zum Jung- und Spätneolithikum im Mittelbe-Saale-Gebiet (4100 – 2700 v.Chr.), Vorgeschichtliche Forschungen 21, Rahden/Westf.
- Němejcová-Pavůvková V.
1981 Náčrt periodizácie badenskej kultúry a jej chronologických vzťahov k juhovýchodnej Európe, „Slovenská archeológia” 29 (2), 261 – 296.
- 1984 K problematike trvania a konca boľerázskej skupiny na Slovensku, „Slovenská archeológia” 32 (1), 75 – 133.
- 1991 Typologische Fragen der relativen und absoluten Chronologie der Badener Kultur, „Slovenská archeológia” 39 (1-2), 59 – 90.
- Niklasson N.
1925 Studien über die Walternienburg-Bernburger Kultur I, Jahresschrift für die Vorgeschichte der sächsisch-thüringischen Länder XIII, Halle.
- Novickaja M.A.
1960 Uzornye tkani tripolskoj kultury, „Kratkije soobščeniya IA AN USSR” 10, 33 – 35.
- Nowaczyk B.
2006 Eoliczne piaski pokrywowe na Wzgórzu Prokopiaka w Opatowicach koło Radziejowa Kujawskiego, [w:] A. Koško, M. Szmyt, Opatowice — Wzgórze Prokopiaka. Tom I. Studia i materiały do badań nad późnym neolitem Wysoczyzny Kujawskiej I, Poznań, 67 – 80.
- Papiernik P., Rybicka M.
2002 Annapol. Osada kultury pucharów lejkowatych na Pojezierzu Gostyńskim, Łódź.
- Passek T.S.
1949 Periodizacija tripolskijch poselenij, Materialy i issledovanija po archeologii SSSR 10, Moskwa.
- Pavelčík J.
1974 Eneolitická sídlisťe Uherský Brod-Kyčkov a Havčce/cihelna, Studie AU CSAV, Brno.
- 2004 Keramika 4. sídelního horizontu z Hlinska u Lipníku nad Bečvou, „Acta Archaeologica Opaviensia” 1, Opava, 153 – 181.
- Pelisiak A.
1992 Materiały kultury pucharów lejkowatych o cechach bałtyckich z Zabelowa, st. 1, woj. Piotrków Trybunalski, „Prace i Materiały Muzeum Archeologicznego i Etnograficznego w Łodzi, Seria Archeologiczna” 37 – 38 (1991 – 1992), 19 – 23.

- 2003a Osadnictwo. Gospodarka. Społeczeństwo. Studia nad kulturą pucharów lejkowatych na Niżu Polskim, Rzeszów.
- 2003b Ze studiów nad wykorzystywaniem surowców krzemianych ze środkowej części Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej w późnym neolicie w strefie karpackiej. Neolityczne pracownie w Strzegowie (Strzegowa, stan. 42), „Acta Archaeologica Carpathica” 38, 27 – 69.
- Pelisiak A., Rybicka M.
- 2003 Radziejów Kujawski, stan. 4, woj. kujawsko-pomorskie. Materiały krzemienne, „Sprawozdania Archeologiczne”, 55, 81 – 118.
- Pietrzak S.
- 2006 Zastosowanie i technologie wytwarzania dziegiu wśród społeczeństw międzyrzecza Dniepru i Łaby od VI do II tysiąclecia BC (maszynopis dysertacji doktorskiej), Poznań.
- Pisarkiewicz M.
- 1993 Inwentarz krzemieniny ze stanowiska Opatowice 42, gm. Radziejów, na tle późnej fazy mąteńskiego komponentu kulturowego KPL, Łódź (maszynopis pracy magisterskiej przechowywany w Instytucie Archeologii Uniwersytetu Łódzkiego).
- Polcyn M., Polcyn I., Burchard B.
- 1999 Zagadnienie funkcji orki neolitycznej na stanowisku Mogiła Stradowska (Zagaje Stradowskie, woj. świętokrzyskie) w świetle analizy fitolitów, „Polish Botanical Studies” 23, 107 – 113.
- Pozichovskij O., Ochrimienko G.
- 2005 Piznotripilskije poselenija bilja s. Golišiv na Zachidnoj Volini, [w:] Archeologična Spadščina Jana Fitzke, Luck, 216 – 278.
- Prinke D.
- 1987 Osady ludności kultury pucharów lejkowatych na stan. 50 w Tarkowie, gm. Nowa Wieś Wielka, woj. bydgoskie, z II i schyłku III fazy rozwoju na Kujawach, „Folia Praehistorica Posnaniensia” II, 69 – 125.
- 1988 Środkowoneolityczne załęki procesów synkretyzacji kultury pucharów lejkowatych na Kujawach, [w:] A. Cofa-Broniewska (red.) Kontakty pradziejowych społeczeństw Kujaw z innymi ludami Europy, Inowrocław, 93 – 105.
- Prinke D., Weber A.
- 1983 Konary gmina Dąbrowa Biskupia, woj. Bydgoszcz, stan. 6A – 6B (przyczynek do studiów nad „centralnokujawskim” nurtem technologicznego i stylistycznego rozwoju kultury pucharów lejkowatych), „Sprawozdania Archeologiczne” XXXIV, 25 – 51.
- Przybył A.
- 2006 Zagadnienie znaczenia szlaku noteckiego w rozwoju późnoneolitycznej kultury pucharów lejkowatych, [w:] H. Machajewski, J. Rola (red.) Pradolina Noteci na tle pradziejowych i wczesnośredniowiecznych szlaków handlowych, Poznań, 45 – 52.
- Rouff U., Gross E.
- 1991 Die Bedeutung der absoluten Datierung der jungsteinzeitlichen Kulturen in der Schweiz für die Urgeschichte Europas, [w:] J. Lichardus (Hrsg.) Die Kupferzeit als historische Epoche, Saarbrücker Beiträge zur Altertumskunde 55, Bonn, 401 – 420.
- Rybicka M.
- 1995 Przemiany kulturowe i osadnicze w III tys. przed Chr. na Kujawach. Kultura pucharów lejkowatych i amfor kulistych na Pagórach Radziejowskich, Łódź.
- 2004 Kultura pucharów lejkowatych na Pojezierzu Gostyńskim. Chronologia. Osadnictwo. Gospodarka, Łęczyca.
- Rybicka M., Gowin K.
- 1994 Stefanów, st. 4, gm. Gostynin, woj. płockie (Z badań nad późną fazą kultury pucharów lejkowatych na Pojezierzu Gostyńskim), „Łódzkie Sprawozdania Archeologiczne” I, 17 – 37.
- Rybicka M., Wysocki J.
- 2002 Materiały kultury późnej ceramiki wstęgowej z Równiny Dolnej, st. III, gm. Korsze, woj. warmińsko-mazurskie (wyniki badań w 2001 roku), „Prace i Materiały Muzeum Archeologicznego i Etnograficznego w Łodzi. Seria Archeologiczna” 42, 79 – 107.
- Rzepecki S.
- 2003 Osadnictwo społeczności kultury pucharów lejkowatych, [w:] L. Czerniak (red.) Badania archeologiczne na terenie odkrywki „Szczerców” Kopalni Węgla Brunatnego „Bełchatów” S.A., Poznań, 245 – 287.
- 2004 Społeczności środkowoneolitycznej kultury pucharów lejkowatych na Kujawach, Poznań.
- Sherratt A.
- 1981 Plough and pastoralism: aspects of the secondary products revolution, [w:] I. Hodder, G. Isaac, N. Hammond (eds) Pattern of the Past: Studies in Honour of David Clarke, Cambridge, 261 – 305.
- Seregély T.
- 2004 Radmodell und Votivaxt — außergewöhnliche Funde der Kultur mit Schnurkeramik von der Nördlichen Frankenalb, [w:] Rad und Wagen. Der Ursprung einer Innovation. Wagen im Vorderen Orient und Europa, Mainz, 315 – 320.
- Siuchniński K.
- 1981 Zagadnienie grupy ustowskiej (bricko-ustowskiej) kultury pucharów lejkowatych [w:] T. Wiślański (red.) Kultura pucharów lejkowatych w Polsce, Poznań, 137 – 160.
- Sobociński M.
- 1985 Szczątki kostne z osad ludności kultury ceramiki wstęgowej na Kujawach (ze studiów nad rozwojem kultur wstęgowych na Kujawach), Roczniki Akademii Rolniczej w Poznaniu 164, Archeozoologia 10, 87 – 127.
- Sochacki Z.
- 1980 Kultura ceramiki promienistej w Europie, Warszawa.
- Stadler P., Draxler S., Friesinger H., Kutschera W., Priller A., Rom W., Steirer P., Wild E.M.
- 2001 Absolute chronology for early civilizations in Austria and Central Europe using ¹⁴C dating with accelerator mass spectrometry with special results for the absolute chronology of the Baden culture, [w:] Cernavodă III — Boleráz. Ein vorgeschichtliches Phänomen zwischen dem Oberrhein und der unteren Donau, Studia Danubiana, Series Symposia II, București, 541 – 561.
- Stempin A.
- 1995 Osada ludności kultury pucharów lejkowatych na stanowisku Kiełczewo 45, gm. Kościan, woj. leszczyńskie — analiza źródeł nieruchomych i materiału ceramicznego, „Wielkopolskie Sprawozdania Archeologiczne” III, 13 – 29.
- Stępnik T.
- 1997 Skład taksonomiczny węgla drzewnych z Opatowic, stan. 1, 3, 7, 32, 33, 34, 36, 42, gm. Radziejów Kujawski, Poznań (maszynopis w archiwum ZPP IP UAM).
- 2004 Skład taksonomiczny prób węgla drzewnych z Opatowic, Poznań (maszynopis w archiwum ZPP IP UAM).
- 2006 Identyfikacja taksonomiczna węgla drzewnych z obiektów ziemnych. Podstawy oceny funkcjonalnej, [w:] A. Koško, M. Szmyt, Opatowice — Wzgórze Prokopia. Tom I. Studia i materiały do badań nad późnym neolitem Wysoczyzny Kujawskiej, Poznań, 265 – 268.
- 2007 Identyfikacja taksonomiczna węgla drzewnych, [w:] A. Koško, M. Szmyt, Opatowice — Wzgórze Prokopia. Tom II. Studia i materiały do badań nad późnym neolitem Wysoczyzny Kujawskiej, Poznań, 249 – 256.
- Szmyt M.
- 1996 Społeczności kultury amfor kulistych na Kujawach, Poznań.

- 1999 Between West and East. People of the Globular Amphora Culture in Eastern Europe, *Baltic-Pontic Studies* 8, Poznań.
- 2000 Osadnictwo ludności kultury amfor kulistych, [w:] A. Koško (red.) *Archeologiczne badania ratownicze wzdłuż trasy gazociągu tranzytowego. Tom III. Kujawy. Część 4. Osadnictwo kultur późnoneolitycznych oraz interstadium epok neolitu i brązu: 3900 – 1400/1300 przed Chr., Poznań*, 135 – 329.
- 2003 On the Studies of the South-Western Peripheries of the Globular Amphora Culture, „*Przegląd Archeologiczny*” 51, 87 – 122.
- 2004 Kultura amfor kulistych, [w:] J. Bednarczyk, A. Koško (red.) *Od długiego domu najstarszych rolników do dworu staropolskiego. Wyniki badań archeologicznych na trasach gazociągów Mogilno – Włocławek i Mogilno – Wydartowo, Poznań*, 317 – 353.
- 2006 Ceramika kultury amfor kulistych, [w:] A. Koško, M. Szmyt, Opatowice — Wzgórze Prokopiaka. Tom I. *Studia i materiały do badań nad późnym neolitem Wysoczyzny Kujawskiej, Poznań*, 195 – 211.
- 2007 Ceramika kultury amfor kulistych, [w:] A. Koško, M. Szmyt, Opatowice — Wzgórze Prokopiaka. Tom II. *Studia i materiały do badań nad późnym neolitem Wysoczyzny Kujawskiej, Poznań*, 139 – 152.
- Vogt E.
1949 The Birch as a Source of Raw Material during the Stone Age, „*Proceedings of the Prehistoric Society*” XV, 50 – 51.
- Wasylikowa K., Cărcimaru M., Hajnalová E., Hartyányi B.P., Pashkevich G.A., Yanushevich Z.V.
1991 East-Central Europe, [w:] W. van Zeist, K. Wasylikowa, K.E. Behre (eds) *Progress on Old World Palaeoethnobotany, Rotterdam*, 207 – 239.
- Weninger B., Joris O., Danzeglocke U.
2007 CalPal v. 2007, Köln (www.calpal.de).
- Wiślański T.
1979 Kształtowanie się miejscowych kultur rolniczo-hodowlanych. Plemiona kultury pucharów lejkowatych, [w:] *Prahistoria ziem polskich. Tom II. Neolit, Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk*, 165 – 260.
- Videjko M.J.
2002 *Tripilska civilizacija, Kiev*.
2005 *Architektura poselen tripilskoj kulturi*, [w:] M.J. Videjko, W.O. Terpilovskij, W.O. Petrašenko, *Dawni poselenija Ukraini, Kiev*, 10 – 80.
- Wojciechowski W.
1973 Osada ludności kultury pucharów lejkowatych w Janówku pow. Dzierżoniów, Wrocław.
- Zajac I.
2001 *Tripilskaja kultura na Podilli, Vinnicia*.
- Zapotocky M., Černá E., Dvořák M.
1989 Michelsberske nalezky ze severozapadních Čech, „*Patmatky archeologicke*” LXXX (1), 30 – 58.
- Zastawny A.
1999 Uwagi na temat chronologii osadnictwa kultury badeńskiej w zachodniej części Małopolski, „*Sprawozdania Archeologiczne*” 51, 9 – 55.
- Zinkovskaja P.W.
1978 Glinjanyje čerpaki, kovsi i lożki iz rannetripilskogo poselenija Aleksandrovka, [w:] *Archeologičeskije issledovanija Severo-Zapadnego Pričernomorja, Kiev*, 205 – 219.